

چند واقعیت درباره آلودگی هوا

شینا انصاری
<div>رئیس سازمان حفاظت از محیط زیست</div>

«یکشنبه هفته گذشته گزارشی درباره شروع مصرف مازوت در نیروگاه شازند در جلسه هیئت دولت ارائه کردم. من و همکارانم در سازمان حفاظت محیط زیست می‌کوشیم بدون پرده‌پوشی ییادآوری کنیم که حل مسئله آلودگی هوا در کوتاه‌مدت ممکن نیست اما می‌توان به‌طور موقت از روش‌هایی استفاده کرد که سلامت مردم به خطر نیفتد.

بدون آنکه بخواهم برای خوشامد رئیس جمهوری سخنی بگویم؛ باید اذعان کنم که تصور نمی‌کردم ایشان پس از شنیدن گزارش دستوری صادر کنند که امرای آن با دشواری‌هایی برای دولت و مردم همراه است.

ناترازی تولید و مصرف گاز موجب شده که برخی نیروگاه‌های حرارتی در فصل پاییز و زمستان از سوخت مایع استفاده کنند. با توقف مازوت‌سوزی در سه نیروگاه کشور، دولت مجبور است که ساعاتی در شبانه‌روز خاموشی برنامه‌ریزی شده در کشور اعمال کند. درک این واقعیت و همراهی مردم می‌تواند دولت را برای اتخاذ تصمیم‌های سخت اما واقع‌بینانه مصمم سازد.

صدور دستور توقف مازوت‌سوزی در سه نیروگاه «شازند»، «کرج» و «اصفهان» با استقبال افکار عمومی روبه‌رو شد و بسیاری پرسیدند که چرا این تصمیم برای نیروگاه‌های شهرهای دیگری چون اهواز گرفته نشده است؟ موضوع اصلاً اولویت داشتن سلامت مردم برخی شهرها و بی‌اهمیت بودن برخی دیگر نیست. این تصمیم بر اساس میزان مصرف مازوت در این نیروگاه‌ها و نقش آنها در آلودگی هوا گرفته شده است. برای درک بهتر ابداً این تصمیم باید قدری با سایر واقعیت‌های آلودگی هوای شهرها آشنا شویم.

برای رسیدن به اولویت‌های اجرایی در موضوع آلودگی هوا، گام‌های پیوسته و متصل مانند پایش، تدوین «سیاهه انتشار»، مدل سازی، سناریوسازی و… مورد نیاز است. آخرین «سیاهه انتشار» (مجموعه‌ای از داده‌ها که انتشار آلایندگی تولیدی از منابع گوناگون را به تفکیک مکانی و زمانی نشان می‌دهد) در سال ۱۳۹۶ و برای هشت کلان‌شهر کشور تهیه شده است.

در آن مطالعه به سناریوهای متعددی برای انتشار منابع آلاینده اشاره شده اما درباره رفع آنها اولویت‌بندی صورت نگرفته بود. برای مثال اگرچه اسفاط خودروهای فرسوده در کلانشهرهای تهران و اصفهان می‌تواند منجر به کاهش آلودگی هوا شود، اما قطعاً اثربخشی این موضوع در تهران که سهم منابع متحرک در انتشار ذرات معلق ۵۸ درصد است، بیشتر از اصفهان با سهم ۲۵ درصدی منابع متحرک در انتشار ذرات معلق خواهد بود. درباره مصرف مازوت نیز به شکلی مشابه، اثرپذیری ارکاب با سهم ۹۸ درصدی منابع ساکن (۸۸ درصد دی‌اکسید و ثبت ۲۷ روز ناسالم با آلاینده شاخص گوگرد دی‌اکسیدد بیشتر از سایر کلانشهرهای کشور است.

در نظر داریم راهکارهای کاهش آلودگی هوای هر کلان‌شهر را متناسب با سهم منابع انتشار آلاینده‌ها در آن کلان‌شهر تدوین و پیگیری کنیم. راهکارهای مربوط به منابع متحرک مانند اسفاط، نوسازی و توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی را در تمام کلانشهرهای کشور (از جمله در تهران و مشهد) پیگیری می‌کنیم. همچنین طرح‌های مربوط به منابع ثابت نیز در تمام مناطق آوده کشور و با تمرکز بر کلانشهرهای ارک، اصفهان و کرج دنبال خواهد شد.

این رویکرد در معنی نقش نداشتن «منابع ثابت» در آلودگی هوای کلانشهرهای تهران و مشهد یا نقش نداشتن «منابع متحرک» در آلودگی هوای کلانشهرهای ارک، کرج و اصفهان نیست، بلکه با توجه به توان کشور در اجرای سیاست‌های کاهش آلودگی هوا اولویت‌بندی صورت می‌پذیرد.

همچنین توقف مصرف مازوت در سه نیروگاه به معنی مصرف آزادانه و بی‌قید و شرط مازوت در سایر نیروگاه‌ها نیست، بلکه همانطور که در مصوبه‌های کارگروه ملی نیز به صراحت بیان شده، سازمان حفاظت محیط زیست پیگیر اجرای وظایف سایر دستگاها در این زمینه است.

برای مثال وزارت نفت مکلف به تأمین سوخت مطابق با استاندارد ملی است که باید گزارش اقدامات و برنامه‌های آتی خود را تا دو هفته آینده به کارگروه ارائه کند. همچنین وزارت نیرو مطابق با ماده ۱۳ قانون هوای پاک مکلف به کنترل انتشار آلایندگی نیروگاهها در حدود مجاز است که پیگیری این موضوع نیز به صورت جدی در دستور کار سازمان حفاظت محیط زیست قرار دارد. تصمیم توقف مازوت‌سوزی در سه نیروگاه کشور، یک گام ارزشمند برای کاهش مخاطرات آلودگی هوا در کشور است. اما مانع واقعیتی ما نخواهد شد. آلودگی هوا محصول عوامل متعدد و پیچیده است که برسی کاهش این عوامل باید تن به تصمیم‌های سخت دهیم. این گام اول است.»

- **صاحب امتیاز:** علی یوسف‌پور
- **سردبیر و دبیر گروه سیاسی:** محمد صفری
- **دبیر اجتماعی:** سمیه ملکی
- **دبیر اقتصادی:** مهدی یوسفی
- **دبیر بین‌الملل و سیاست خارجی:** قاسم غفوری

- **دبیر فرهنگی:** سید مهدی لنگرانی
- **سرویس شهرستان‌ها:** پرویز قدری
- **سازمان آگهی‌ها:** ۶۶۸۸۰۰۸۸۰
- **چاپ:** کارگز ۶۶۸۱۳۷۱۶

- **شأنی:** بزرگراه شهید گمنام، خیابان جهان‌آرا، کوچه بایک، پلاک ۱۶
- **تلفن:** ۰۶-۱۳۸۷۰۰۸۸۰
- **تلفن:** ۰۰۰۷۵۷۵۰۸۸۰
- **کدپستی:** ۱۴۳۸۳۳۸۷۱
- **شأپا:** ۰۳۹۴۷-۲۰۰۸

گزارش

سد «هراز» زیر سایه تهدید آلودگی «سایت پسماند عمارت»

تلاقی سایت پسماند عمارت و سد هراز

یکی از چالش‌های پسماند شمال کشور مربوط به «سایت زاله عمارت آمل» است؛ سایت زاله عمارت در نزدیکی آمل یکی از بزرگ‌ترین مراکز دفع زاله در مازندران است که به دلیل ضعف در زیرساخت‌ها و نبود مدیریت اصولی، به شدت باعث آلودگی محیط زیست شده است. این سایت در محلی قرار دارد که شیرابه‌های ناشی از زباله‌ها انباشته شده، به طور مستقیم وارد خاک و آب‌های زیرزمینی می‌شود. این امر نه تنها منجر به آلودگی آب‌های زیرزمینی شده، بلکه سلامت مردم محلی را نیز تهدید می‌کند. بوی بد، افزایش آفات و حضور حشرات و جوندگان از دیگر مشکلات این سایت است که به شرایط نامناسب بهداشتی و زیستی منطقه دامن می‌زند.

در کنار این چالش‌ها، مشکل اصلی مربوط به تلاقی محل سایت زاله عمارت و محل احداث «سد هراز» است.

سد هراز که یکی از پروژه‌های مهم آبی در استان مازندران محسوب می‌شود، برای تأمین آب شرب و کشاورزی مناطق اطراف احداث شده است. این سد که در پایین‌دست سایت زاله عمارت قرار دارد، در صورت ورود شیرابه‌ها و آلودگی‌های ناشی از زباله‌ها، می‌تواند به شدت تحت تأثیر قرار گیرد. آلودگی آب سد نه تنها کیفیت آب شرب و کشاورزی را کاهش می‌دهد، بلکه باعث ایجاد مشکلات بهداشتی برای جمعیت گسترده‌ای از مردم خواهد شد.

آب آلوده‌ای که از این سد برای آبیاری مزارع استفاده می‌شود، می‌تواند خاک و محصولات کشاورزی را آلود کند و در نهایت باعث ورود مواد آلاینده به زنجیره غذایی مردم منطقه شود.

قرار گرفتن سد هراز در پایین دست «سایت پسماند عمارت» سبب شده تا تهدیدات جدی متوجه این سد باشد و لذا باید یک مکان‌یابی دقیق برای احداث سایت پسماند انجام شود.

به گزارش تسنیم، اوضاع نابسامان مدیریت پسماند در شمال کشور، به ویژه در استان‌های مازندران و گیلان، به یکی از چالش‌های اساسی زیست محیطی تبدیل شده است. سالانه حجم انبوهی از زباله‌ها توسط ساکنین محلی و گردشگران تولید می‌شود که به دلیل نبود مدیریت کارآمد، به طور مستقیم به مناطق طبیعی نظیر جنگل‌ها، رودخانه‌ها و حوض مناطق ساحلی منتقل می‌شود.

این شرایط موجب آلودگی منابع آب و خاک، تخریب مناظر طبیعی، و افزایش آلودگی هوا شده و تهدیدی جدی برای سلامت مردم و حیات وحش منطقه به شمار می‌آید. سایت‌های زباله پرازدحام مانند سایت عمارت آمل، که با مشکلات شدید بهداشتی و زیست‌محیطی روبرو است، نمونه‌ای از این بحران گسترده است.

بر اساس آمارهای رسمی، سالانه بیش از ۲ میلیون تن زباله در استان‌های شمالی کشور تولید می‌شود که بخشی از آن‌ها به صورت غیر اصولی در جنگل‌ها، رودخانه‌ها و حتی مناطق مسکونی انباشته می‌شود. به طور میانگین، هر خانوار در استان‌های شمالی روزانه حدود ۸۰۰ گرم زباله تولید می‌کند. با توجه به جمعیت بالای مناطق شمالی و گردشگرانی که به این مناطق سفر می‌کنند، حجم زباله‌ها نیز به طور مداوم در حال افزایش است.

دلایل اصلی نابسامانی مدیریت پسماند در شمال کشور

نبود زیرساخت‌های مناسب برای بازیافت و دفع اصولی پسماند؛ عدم وجود تأسیسات کافی برای تفکیک و بازیافت زباله‌ها منجر به انباشت بی‌رویه زباله‌ها در طبیعت شده است. حجم بالای زباله‌ها؛ حضور پر تعداد گردشگران و افزایش جمعیت در شهرهای شمالی؛ حجم زباله‌ها را به شدت افزایش داده است. کمبود بودجه و نظارت ناکافی؛ نبود منابع مالی کافی و ضعف نظارت باعث شده که برنامه‌های مدیریت پسماند به درستی اجرا نشوند. فرهنگ‌سازی ناکافی در زمینه کاهش و تفکیک زباله در مبدأ؛ عدم آگاهی عمومی و عدم مشارکت مردم در تفکیک زباله‌ها از مبدأ نیز به تشدید این بحران کمک کرده است.

شهردار تهران با اشاره به اینکه سال‌هاست دره فرحزاد تبدیل به کلونی معنادین متجاهر شده بود، گفت: این مکان پاکسازی و تبدیل به یک اکوپارک برای خانواده‌ها شده است.

به گزارش فارس علیرضا زاکانی شهردار تهران در آیین افتتاح فاز اول پروژه احیا منطقه طبیعت‌گردی رود دره فرحزاد که در قالب یکصد و پنجاهمین پویش امید و افتخار، برگزار شد، با بیان اینکه تهران دارای ۷ رود دره است که در معرض آسیب سیل قرار دارد، گفت: تهران دارای ۴ آسیب با نظر بلایای طبیعی است. برای اینکه بتوانیم غلبه کنیم بر آسیب‌ها و آمادگی لازم را در برابر اتفاقات احتمالی، داشته باشیم، برای هر ۴ آسیب فکر کردیم تا بتوانیم شرایط را تغییر دهیم. زاکانی ادامه داد: معنادین متجاهر نیز یکی از مسائلی است که چهره شهر را دگرگون می‌کند. این مکان هر دو مورد (معتاد متجاهر و بلایای طبیعی) را باهم داشت. فاز اول این مجموعه که ۵۴ هکتار به طول ۲ کیلومتر است که در گذشته، چند صد نفر معتاد اینجا زندگی می‌کردند و با این وجود کسی جرئت نمی‌کرد به اینجا بیاید. روزی که دستگام قضایی در اینجا حاضر شدند کار به تیراندازی کشید. به همین دلیل بسیاری فکر می‌کردند حل مشکل رودره فرحزاد به این سادگی‌ها شدنی نیست، اما حل این چالش با همراهی دستگاه‌های مختلف به سرانجام رسید.

شهردار تهران اظهار کرد: دو فاز دیگر رودره فرحزاد باقی مانده است. نخست

شهردار تهران خبر داد:

از جمع‌آوری کلونی ۱۰۰۰ معتاد تا نگهداری سفره آب زیرزمینی

پایین دست رودره‌د تا بوستان نهج‌البلاغه به مساحت ۱۰۳ هکتار و دوم بالادست آن تا امامزاده داوود به طول هزار هکتار که امیدواریم آنها به سرانجام برسد، وی گفت: یکی از مسی‌رهای که از پایین‌دست اینجا شروع و به پل خوش‌مرام می‌رسد، مسیر رسیدن به امامزاده داوود را زیبا می‌کند که به طول ۱۷ کیلومتر است.

شهردار تهران با بیان اینکه فاز سوم این مجموعه ۱۰۰۰ هکتاری به طول ۱۲ متر است، افزود: ما با راه اندازی اکوپارک فرحزاد، در خدمت طبیعت قرار گرفتیم به طوری که با لوازم عمرانی، ماهیت آن را تغییر ندادیم. بنابراین در کام اول ۹۰۰ تا ۱۰۰۰ نفری که اینجا را آلوده کرده بودند جمع‌آوری شدند که البته سازماندهی آنان از وظیفه دینی ما بود.زاکانی بیان کرد: آلودگی اینجا به صورتی بود که شما روی سرنگ‌ها راه می‌رفتید و طبق آمار، ۸ هزار تن زباله از اینجا خارج شده است.

وی افزود: گام سوم، بحث تملک‌ها بود که با همکاری شهردار منطقه ۲ و دیگر

- **شأنی:** بزرگراه شهید گمنام، خیابان جهان‌آرا، کوچه بایک، پلاک ۱۶
- **تلفن:** ۰۶-۱۳۸۷۰۰۸۸۰
- **تلفن:** ۰۰۰۷۵۷۵۰۸۸۰
- **کدپستی:** ۱۴۳۸۳۳۸۷۱
- **شأپا:** ۰۳۹۴۷-۲۰۰۸

تلاش‌های انجام‌شده و چالش‌ها

تا کنون، تلاش‌های متعددی برای انتقال زباله‌ها به مکان‌های دیگر یا بهبود زیرساخت‌های بازیافت در این سایت صورت گرفته است، اما این تلاش‌ها به دلیل نبود منابع مالی کافی و ضعف در برنامه‌ریزی، نتوانسته‌اند به نتیجه مؤثری برسند. همچنین، برای جلوگیری از آلودگی سد هراز، برخی پیشنهادها مبنی بر ایجاد تصفیه‌خانه‌های محلی و نصب سیستم‌های کنترل شیرابه در این منطقه مطرح شده است. در نتیجه این اقدامات قرار است جامنایی مجدد سایت پسماند عمارت انجام شده و توسط سازمان حفاظت محیط زیست مطرح شود که این موضوع باعث نگرانی مردم و فعالان اجتماعی مازندران شده است چرا که با توجه به جنس خاک، بارندگی و… مکان‌یابی یک سایت زباله جدید که از هر نظر مناسب باشد، در شمال کشور دشوار است.

در نظر گرفتن تمام جوانب

در انتخاب محل جدید سایت پسماند

در پاسخ به این نگرانی، شینا انصاری؛ رئیس سازمان حفاظت محیط زیست در بازدیدی که از این سایت پسماند داشت، گفته است؛ متأسفانه به دلایل عدیده مدیریت اصولی پسماند در سه‌سال‌های اخیر در مازندران مغفول ماند و امروز با یک سری محل‌های دیو یا انباشت پسماند در قلب جنگل‌های هیرکانی یا مناطق دیگری مانند عمارت آمل مواجه هستیم که برای مدیریت زباله در آن‌ها به هیچ عنوان از اصول محیط زیستی تبعیت نمی‌شود. صرف نظر از این‌که برای بهره‌برداری

دوستان حل شد. زاکانی با بیان اینکه معاونت خدمات شهری این پروژه را از طریق طبیعت پذیری، در دستور کار قرار دادند، اظهار کرد: ما متفخر هستیم که ۵۴ هکتار از یک تفرجگاه طبیعی برای تهران آماده شده است.

وی بیان کرد: به وزیر کشاورزی اسبق گفتیم که کوه‌های شمال تهران را به ما تحویل بدهند تا آبخیزداری کنیم و گیاه طبیعت پسند بکاریم تا شمال تهران کاملاً به فضای سبز تبدیل شود چرا که تهران نقطه بسیار ویژه‌ای است.

وی با بیان اینکه ما می‌گوییم هر کاری که دارید به ما بسپارید تا ما خدمتگزار جهاد کشاورزی باشیم، گفت: لکه‌های آسیب‌پذیر تهران مانند محله کن، ونک، گلاب دره و… محله‌هایی بود که با قدمت تاریخی خودشان در وقوع زلزله آسیب‌پذیر هستند. ما با شهروندان در این محله مذاکره کردیم و در این راستا محله نقرآباد به سمت نونوار شدن رفته است.

شهردار تهران افزود: گسترش فضای سبز در این مناطق باعث می‌شود سیلاب درها به پیش از ورود به مناطق مسکونی جذب سفره‌های آب زیرزمینی شود. زاکانی بیان کرد: در منطقه ۲، یک پادامرو بالای ۴۰ کیلومتری آماده شده است تا مردم در فضای سبز بتوانند پیاده‌روی کنند و امیدواریم که تا پایان مدیریت شهری افتتاح شود. پروژه‌های زیرساختی نیز داریم که بتوانیم مجدداً صفا و صمیمت و آشنی با طبیعت را برای تهرانی‌ها ایجاد کنیم.وی گفت: دوستان در منطقه باید در نگهداشت و حفظ این مجموعه تلاش و مشارکت کنند.

اعلام پارامترهای نرخ‌گذاری عوارض طرح ترافیک پایتخت

ترافیک آن معبر، طول مسیر و مدت زمان مسیر و همچنین مدیریت بحران مدنظر قرار گیرد. وی با بیان این‌که عدد دریافت عوارض افرادی که بخواهند وارد طرح ترافیک شوند، بر اساس این پارامترها مشخص می‌شود، گفت: ممکن است که شخص نخواهد از این سامانه استفاده کند و بخواهد به صورت سنتی وارد طرح شود که توسط دوربین‌ها ترددش ثبت می‌شود.

ششغیی در ادامه همچنین درباره تاکسی‌های برقی و اجرای مساده ۱۲ قانون «رفع موانع تولید رقابت‌پذیر» و رایزنی‌های وزارت کشور برای تحقق این مساده قانونی، بیسان کرد: مصوباتی که تا کنون درباره تاکسی‌های برقی یا دوگانه سوز، اتوبوس‌های برقی یا دوگانه سوز و حتی اتوبوس‌های گازویلی، دوجرخه‌ها و اسکوئرها تحقق پیدا نکرده است و ساز و کاری دارد و سرمایه‌گذار ابتدا باید کار را انجام دهد و پیمایش اتفاق بیفتد و بعد از طی ضوابط مورد تأیید وزارت نفت، مابه‌التفاوت سوخت صرفه‌جویی شده، به سرمایه‌گذار برگردانده شود. دبیر شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور در پایان اضافه کرد: برنامه استفاده از تاکسی برقی به تازگی در حال انجام است؛ اما فرآیند نوسازی تاکسی در کشور یک فرآیند جاری است و در حال حاضر هم در همه شهرها در حال انجام است. تهران هم در این موضوع کار کرده است و اداره دارد و همیشه هم این روند ادامه خواهد داشت؛ چرا که تاکسی‌ها به سن فرسودگی می‌رسند.

مراحل قانونی برای بازگشت کرامت‌مندان به همراه خانواده تحویل مرکزی که دراین خصوص راه‌اندازی شده، روند.
حیدری با بیان اینکه طرح ساماندهی آسیب‌های اجتماعی (کودکان کار و خیابان) توسط شهرداری تهران و بهزیستی استان تهران بالغ بر ۹ ماه است که در حال اجراست، اظهار داشت: این طرح تا پایان جمع‌آوری و بازگشت کودکان کار اتباع خارجی از سطح استان تهران با جدیت ادامه خواهد داشت.حیدری در انتها افزود: کودکان کار اتباع خارجی جمع‌آوری شده از سطح استان، همراه خانواده جهت اعزام به کشور خویش رد مرز می‌شوند.

بازگشت ۹۳۰ نفر از کودکان کار اتباع خارجی به همراه خانواده خبر داد و گفت: از ابتدای شروع طرح ساماندهی کودکان کار تاکنون ۱۵۸۰ کودک کار به همراه خانواده (۹۳۰ کودک و ۶۵۰ خانواده) شناسایی و جهت بازگشت به کشورشان به مراجع ذی‌ربط تحویل داده شده‌اند.

مدیرکل اتباع و مهاجرین خارجی استانداری تهران در خصوص اتباع خارجی غیرمجاز تأکید کرد: در راستای اجرای طرح ساماندهی آسیب‌های اجتماعی، مقرر شد ن دستنه از کودکان کار اتباع که از سطح استان توسط بهزیستی، پلیس مهاجرت قاتب، فراجا و شهرداری تهران جمع‌آوری شده‌اند، جهت سیر

بازگرداندن ۹۳۰ نفر از کودکان کار اتباع به همراه خانواده

مدیرکل امور اتباع و مهاجرین خارجی استانداری تهران از بازگشت ۹۳۰ نفر از کودکان کار اتباع خارجی به همراه خانواده خبر داد.

احسان حیدری، مدیرکل امور اتباع و مهاجرین خارجی استانداری تهران از